

Dkt. Elaine Phillips, Fasihi ya Agano la Kale, Hotuba ya 10, Kutoka Misri

© 2024 Elaine Phillips na Ted Hildebrandt

Kwa vyovyote vile, sina matangazo yoyote kwako asubuhi ya leo, sidhani kama kuna mtu yeyote ana maswali kuhusu jambo fulani. Kwa hivyo, hebu tuingie moja kwa moja na tuanze kuimba. Unakumbuka hii kutoka Jumatatu? Sawa, haya ndiyo.

Loo, hiyo ni sauti ya kuvutia. Tutaizima tu. Haya basi.

Hinei ma tov u'manaim shev dachim gam Yachad
 Hinei ma tov u'manaim shev dachim gam yachad
 Hinei ma tov, hinei ma tov Lai, lai , lai , lai , lai , lai , lai , lai , lai
 Hinei ma tov, hinei ma tov Lai, lai , lai , lai , lai , lai , lai , lai , lai
 Hinei ma tov u'manaim shev dachim gam yachad
 Hinei ma tov u'manaim shev dachim gam yachad
 Hinei ma tov, hinei ma tov Lai, lai , lai , lai , lai , lai , lai , lai , lai
 Hinei ma tov, hinei ma tov Lai, lai , lai , lai , lai , lai , lai , lai , lai

Tutakapomaliza hizo mbili, basi tutaongeza, unajua, tatu au nne zaidi. Na ifikapo muhula utakapoisha, fikiria tu nyimbo zote za Kiebrania utakazozijua. Naam, hebu tuchukue muda wa kuomba pamoja tunapoanza.

Nadhani hii ni sauti kubwa kidogo, sivyo? Sauti ina mwangwi mwingi sana? Labda? Hebu tujaribu noti moja hapa chini. Lo! Vipi? Moja, mbili, tatu, nne, tano.

Tuombe. Tuombe pamoja.

Baba wa Mbinguni mwenye neema, tungeomba uwepo wako pamoja nasi leo. Tunakuhitaji. Tunakiri kwamba tunashindwa sana, lakini tunashukuru na kushukuru kwa damu ya Kristo. Na kwa hivyo, tunapofikiria Pasaka leo, Bwana, tusaidie kutengeneza miunganisho hiyo ili tuthamini zaidi kile ulichotufanyia kupitia Kristo.

Na basi tuwe mianga ya nuru kwa wale wanaotuzunguka ambao wanaweza kukata tamaa, kwa wale wa familia zetu ambao wanaweza kuhitaji utunzaji wako mpole, kwa uongozi wetu katika nchi hii na zaidi ya pale ambapo hekima inahitajika sana. Baba, tunaomba mambo haya, tukijua wewe ndiye bwana wa ulimwengu. Na kwa hivyo, tunaomba kwa bidii kwamba kwa Roho wako, ungekidhi mahitaji ya watu wako.

Tunaomba kwamba tunapojifunza pamoja, jina lako litukuzwe. Tunaomba mambo haya kwa jina la Kristo kwa shukrani. Amina.

Naam, tunaendelea leo. Tulianza kidogo mara ya mwisho, na najua labda nilikushangaza sana na tarehe na majina ya mafarao na nasaba na mambo hayo yote. Lakini leo, tunarudi kwenye maandishi ya Biblia.

Kwa hivyo, angalau nadhani tunarudi kwenye maandishi ya Biblia. Ndiyo, hapa. Tutaanza na sura ya tano ya Kutoka, na tutakimbia hadi karibu sura ya 18, tukipata mambo muhimu.

Kama nilivyokuambia hapo awali, ninategemea usome masimulizi na kupata maelezo ya masimulizi hayo, ingawa huenda nisiyapitie yote. Tutajaribu kuunda usuli hapa kidogo. Nimeipa sehemu hii jina la shindano kati ya kimsingi Mungu wa Israeli, Yahweh, na miungu ya Misri.

Na kwa kweli ni shindano la ulimwengu kwani Mungu anakaribia kuwakomboa watu wake. Kwa hivyo, upande wa kushoto, tuna, kama ninavyoamini umekisia, maandishi ya Torati. Kwa kweli, ni hati ya kitabu cha Esta, ambayo tutaifikia baadaye kidogo.

Mojawapo ya sababu za kuweka hivyo ni kwamba kuna ulinganifu wa kuvutia kati ya kile tulichonacho katika ukombozi wa kimungu wa Israeli kutoka Misri na ukombozi wa kimungu wa Israeli kutoka kwa vitisho vya serikali ya Uajemi chini ya Hamani na mfalme Artashasta wakati huo, si Artashasta, Ahasuero wakati huo. Kwa hivyo, unajua, kumbuka mambo hayo. Kwa vyovyote vile, hilo litawakilisha upande wa Yahweh wa shindano letu, ikiwa utafanya hivyo.

Na hapa tunayo, na nadhani nilionyesha hili mara ya mwisho, kichwa cha sanamu kubwa sana ya Ramses II. Na tena, ili tu kukujulisha, ingawa ni nyoka kichwani mwa Ramses, nyoka huyo alikuwa mmoja wa miungu ya Misri.

Cha kufurahisha ni kwamba, ilikusudiwa kuwatisha maadui na kuwakilisha nguvu ya Farao, ambaye, bila shaka, yeye mwenyewe anachukuliwa kuwa mungu katika mchanganyiko huu wote wa miungu. Kwa hivyo, kumbuka hilo kwa sababu moja ya mambo ya kwanza kabisa yanayotokea katika muktadha wa Musa na Haruni kuja mbele ya Farao ni kwamba fimbo ya Haruni inameza fimbo za wachawi, ambao wote wamekuwa nyoka. Ona kwamba nyoka hawa huliwa na fimbo ya Haruni.

Kwa hivyo, hata katika mzozo huo wa awali, kuna dalili ya kitakachotokea kulingana na matokeo ya jambo hili. Naam, mambo machache tu ya kuangalia. Hapa tuna, tena, picha nzuri ya mafarao wetu, piramidi zetu.

Nakumbuka, kama ninavyoendelea kukuambia, kwamba Waisraeli waliposhuka Misri, piramidi hizi zilikuwa tayari zimesimama. Zilikuwa zimesimama kwa karne nyingi wakati huo—mambo machache zaidi.

Hii ni nini? Sikuiandika kwa makusudi. Nilisikia kaburi. Naam, uko karibu.

Uko karibu. Hii iko kwenye jumba la makumbusho huko Cairo, na inahusiana na kifo. Hiyo ni kweli kabisa.

Chelsea. Jeneza, kaburi, kifo, lakini songa mbele kidogo, na ninahitaji msaada kuhusu jina lako. Jasmine, asante.

Madhabahu? Hapana, lakini rudi kwenye wazo la jeneza la kaburi. Ah, hebu tujaribu Tim. Hiyo ni karibu sana na kaburi na jeneza, lakini sawa, namaanisha, endelea kufanya kazi katika hili.

Niliona dokezo lingine. Tangawizi. Hapana, samahani.

Najua, mimi ni mkorofi sana. Kristen. Kisanduku cha mifupa.

Kwa kweli, unajua nini? Hatuna masanduku ya mifupa, masanduku ya mifupa, hadi kipindi kidogo sana cha wakati karibu na wakati wa Yesu, cha kufurahisha. Huna masanduku ya mifupa mapema hivi, lakini inahusiana na kifo. Najua, mambo ya kuvutia.

Huwezi kuiona vizuri sana, lakini hapa chini kuna shimo, na utaona hii ni muundo uliopinda kidogo. Kalen. Ndiyo, kimsingi ni meza ya kuwekea mummification.

Kwa hivyo, kitanda cha kuhifadhia maiti, meza ya kuhifadhia maiti, chochote unachotaka kukiita. Ni mchakato wa kuvutia sana, kwa sababu kile ambacho ungefanya, kile ambacho wangepanya, kingekuwa ni kuweka maiti hapa, na kugundua yote ni ili iweze kumwagika ndani, na vitu vyote, majimaji, wakati mchakato huu unapoendelea, yangetoa nje ya shimo hilo, na kisha wangepitia mambo haya yote ya ajabu ambayo Wamisri wangeweza kufanya ili kuhifadhi miili. Wangetoa viungo vikuu, wangetoa vitu kupitia puani, baadhi ya ubongo kupitia puani, wangetoa moyo, wangetoa vitu vingine kama hivyo, wangepitadhi vile vilivyowekwa kwenye sarcophagi ndogo, na kisha walikuwa na njia ya kuhifadhi miili hii.

Kama nilivyosema siku nyingine, ukienda kwenye jumba hili la makumbusho huko Cairo, unaweza kuona kundi zima la mama hawa, na Ramses II pia yuko pale. Alikuwa na nywele nyekundu, kama nakumbuka vizuri. Kwa vyovyote vile, hebu tuendele.

Hapa tuna jambo lingine la kuvutia, kwa upande wa masimulizi tunayosoma katika Kutoka 5, picha, kwa sababu ni wazi, kuna matofali ya matope yaliyoanzia zamani sana. Sikumbuki tarehe halisi za haya, lakini inaonyesha kwamba kutengeneza matofali kwa nyasi si jambo lisilo la kawaida katika maandishi ya Kutoka. Ni jambo walilofanya mara kwa mara, walilofanya kidesturi, napaswa kusema, na ilikuwa mchakato muhimu kwa sababu nyasi zilipooza, nyenzo hiyo inayooza ilifanya udongo

kuwa plastiki zaidi, na kwa hivyo, zilipokauka, matofali ya udongo yalika, hayangepasuka na kuvunjika, kwa hivyo mchakato waliujua mapema sana.

Naam, hiyo ndiyo ziara yetu ndogo kupitia picha, angalau hadi mwisho wa siku zetu. Hebu tuzungumzie kuhusu Mungu wetu wa Waebrania dhidi ya Farao kwa kushirikiana na miungu ya Misri, na bila shaka, Farao akiwa mmoja wa watu hao wa kimungu pia. Sura ya 5, kama una maandishi yako, na soma kidogo hapa.

Musa na Haruni wamepewa kazi. Tulipitia hayo mara ya mwisho. Musa amerudi Misri.

Alikutana na Haruni, nao wanaenda kwa Farao katika sura ya 5, mstari wa 1, nao wanasema, hivi ndivyo Bwana, Mungu wa Israeli, asemavyo, waache watu wangu waende ili wanifanyie sikukuu jangwani. Hili, kwa njia, halikuwa ombi lisilo la kawaida. Tuna ushahidi kutoka kwa baadhi ya maandishi kutoka kipindi hicho kwamba baadhi ya makundi haya ambayo yalikuwa watumwa huko Misri, makundi ya Asia, yalikuwenda kuabudu miungu yao, na kwa hivyo kwa Farao kupokea ombi hili kutoka kwa Musa na Haruni halikuwa jambo la ajabu kabisa.

Hata hivyo, angalia anachosema. Yahweh, Bwana, ni nani hata nimitii na kuwaacha Israeli waende? Simjui Yahweh, na sitawaacha Israeli waende, na bila shaka, kwamba Bwana ni nani atajibiwa kwa njia ya kushangaza kadri mambo haya tunayoyaita mapigo yanavyojitokeza, na moja ya mambo ambayo tutajifunza tunapoanza kuangalia madhumuni ya mapigo, moja ya sababu za mapigo ni kumwonyesha Farao Yahweh ni nani hasa, kwa sababu ni wazi hakuwa na wazo zuri sana hadi wakati huo. Sawa, jambo la pili ninalotaka uwe nalo kuhusu mambo yako ya nyuma hapa.

Sura ya 5 inaonyesha wazi kwamba mchakato huu wa ukombozi si wa haraka na rahisi. Unajua, wakati mwingine tunatarajia Mungu kutenda kwa njia za haraka na rahisi. Hebu tuendeleo. Karibu tumwambie, lakini sivyo inavyofanya kazi.

Kwa kweli, unajua, mwanzoni, ukikumbuka Sura ya 5, na kurudi kwenye picha hiyo tuliyoiona, baada ya ombi hili, Farao anafikiri, watu hawa walipata muda huu wote wa ziada, wanaweza kwenda kujikata majani, na maisha yanakuwa magumu kwa Waisraeli wakati huo, badala ya kuwa rahisi, na bila shaka, unachohitaji kufanya ni kusoma kidogo kati ya mistari, na kutambua kwamba hii ni njia mbaya sana ya Farao ya kuwafanya Waisraeli hawa wamgeukie Musa pia, na kumkasirikia, jambo ambalo wanalifanya. Mwishoni mwa sura ya 5, wanaenda na kumshambulia Musa, kisha anarudi kwa Bwana. Kwa hivyo, Farao, unajua, anayafanya maisha kuwa magumu kwa Waisraeli, lakini pia ni njia mbaya ya kuwafanya Waisraeli waasi dhidi ya uongozi wa Musa.

Nitakushauri, ingawa labda nitaendelea kutumia neno mapigo, kwamba kwa kweli, haya yanaweza kueleweka vyema kama ishara. Ishara na maajabu, ukitaka. Kwa kweli, hilo ndilo neno linalotumika mara nyingi tunaposoma haya.

Neno tauni halitumiki sana bali Mungu anasema atatimiza ishara hizi. Kwa hivyo, fikiria hivyo. Ishara za hukumu ijayo hiyo ni kweli kabisa.

Jambo lingine ninalotaka ulikumbuke unaposoma haya ni kwamba tena, unajua, nitakutegemea ujue mapigo, sivyo? Yajue. Nitazungumzia baadhi yake, lakini utahitaji kusoma tu simulizi hii na kuyajua. Badala ya kuyaita yasiyo ya kawaida, ni ya kawaida; ni ya kawaida, lakini ningependelea kuyaita yasiyo ya kawaida na acha nieleze ni kwa nini.

Mungu anahusika waziwazi katika hili. Ni kwa neno lake Musa anapomba, wanaanza, wanasimama. Sawa, kwa hivyo ni wakati maalum wa Mungu na uimarishaji wa matukio ya asili, na ndiyo maana tutayaita yasiyo ya kawaida.

Sasa niangalie kwa ufupi baadhi yao ili kuona jinsi baadhi ya haya yanavyofanya kazi. Kama nilivyowaambia hapo awali, Mto Nile ulifurika kwa ukawaida mzuri. Ulianza katikati ya kiangazi, ukaendelea hadi mwishoni mwa Septemba.

Ingeweza kutegemewa, lakini kama kungekuwa na mafuriko mabaya sana, Nile ikileta kila aina ya mashapo chini, hasa kutoka Nile ya Bluu, njia, njia, mbali zaidi kusini, ungekuwa na vijidudu katika maji haya ya mafuriko ambavyo vilikuwa na rangi nyekundu, na hii imeonekana wakati kuna mafuriko makubwa sana, mabaya, na baadhi ya vijidudu hivyo vinaweza kuwa na sifa mbaya kuwahusu. Baadhi ya watu wanapendekeza, na unaweza kuchukua au kuacha hili, baadhi ya watu wanapendekeza kwamba baadhi ya wasomi, kwamba maandishi yanapotumia neno hilo, maji yaligeuka kuwa damu. Neno la Kiebrania hapo ni damu, na linaweza kumaanisha damu nyekundu, na tuna sehemu zingine katika Maandiko ambapo ndivyo ilivyo. Unabii katika kitabu cha Yoeli, mwisho wa Yoeli sura ya 2, unazungumzia kuhusu mwezi kugeuka kuwa nyekundu, sawa, hugeuka kuwa rangi hiyo, na kwa hivyo labda kinachoendelea hapa si kwamba una vitu halisi vinavyotoka kwenye mishipa yako, na ndivyo maji haya yote katika Nile yanavyokuwa, lakini yanageuka kuwa nyekundu kwa damu kwa sababu ya ujazo mkubwa wa vijidudu hivi vilivyomo ndani.

Sasa, hili hapa jambo lingine la kuvutia. Mto Nile ulitafsiriwa kuwa damu ya mungu Osiris, ambaye alikuwa mungu wa ulimwengu wa chini, kwa hivyo kuna aina zote za kejeli zinazoendelea kadri damu hii ya uhai inavyokuwa nyekundu ya damu na, bila shaka, inaua vitu vyote vinavyoishi ndani yake. Mambo ya kuvutia yanaendelea.

Kwa hivyo, ni shambulio kwa njia kadhaa tofauti tangu mwanzo. Kisha, bila shaka, kadri mambo yanavyoendelea, unajua, amfibia wako ni akina nani? Naam, ni vyura, na hivyo vyura huruka kutoka kwenye Nile. Wanaweza.

Samaki hawawezi kutoroka. Vyura wanaweza. Wanaingia hata chumbani mwa Farao.

Naam, hilo pia lina mguso mdogo kwa sababu chura alikuwa mungu wa uzazi, na kwa hivyo hapa una mguso huu wa kuvutia sana kwa sababu maandishi yanasema vyura ni wengi sana na kwa kweli wanaonekana chumbani mwa Farao. Naam, inaendelea hadi kwa chawa na nzi, na sitataja wote, lakini wachache tu ambao tunataka kuandika. Ng'ombe hushambuliwa hatimaye, na tena, labda unaweza kufikiria aina fulani ya ugonjwa ambao ungeathiri ng'ombe.

Baadhi ya watu husema kitu kama kimeta, labda, lakini katika kushambulia ng'ombe, mambo mawili yanaendelea. Hawa ndio wanyama wakubwa wa kubeba mizigo, wanyama wa kufugwa, mambo ambayo yangukuwa na uhusiano mkubwa na uchumi wa Misri. Kwa hivyo, kuna shambulio katika kiwango hicho sasa, ambalo pia kulikuwa na miungu ya ng'ombe, Hator, apis .

Vitu hivyo vilikuwa ng'ombe au ng'ombe walioabudiwa kwa namna fulani. Kwa hivyo, unapona mafuriko haya ya ishara yakifurika, unaona seti hii ya ishara ikifunuliwa. Unaona baadhi ya misukumo kwa miungu ya Misri, unaona mashambulizi fulani dhahiri kwa uchumi wa Misri.

Jambo lingine ningesema, nitarudi nyuma kidogo tu , wakati wachawi wa Farao wanafanya jambo lile lile tena, unakumbuka katika tatu za kwanza, wanaweza kufanya mambo yale yale ambayo Musa na Haruni walifanya? Kimsingi, wanaipa Misri kisasi maradufu kwa sababu ikiwa watafanya jambo zima la mafuriko tena, hiyo ina maana tu kwamba Misri inaangamizwa tena kwa njia ambayo tayari ilikuwa. Na kwa hivyo naweza kuwa na ujasiri wa kusema kwamba kwa ajili ya kutoa hoja ya kiitikadi, wachawi wa Farao wanaleta uharibifu zaidi kwa watu wao wenyewe—kitu cha hila.

Kwa vyovyote vile, kuna mambo machache zaidi ya kutaja. Mvua ya mawe yenye uharibifu, na tunaambiwa kwamba hii inafanyika wakati wa mavuno ya shayiri, ambayo tunajua ni Februari. Kwa hivyo, unaona muda mrefu katika ishara hizi zinapojitokeza.

Na kisha, ni wazi, jua linapokuwa limetiwa giza, jua lilikuwa moja ya miungu mikubwa. Amun-Re alikuwa mungu, na kwa hivyo, hilo ni shambulio lingine la moja kwa moja. Mwishowe, pamoja na kuuawa kwa mzaliwa wa kwanza, ikiwa Farao mwenyewe alikuwa mwakilishi wa mungu mkuu wa jua, shambulio lingine kubwa dhidi ya miungu ya Misri.

Tutarudi katika hatua hiyo baada ya muda mfupi. Kwa vyovyote vile, hiyo ni aina ya mchanganyiko mrefu wa mapigo na asili iliyopotoka, isiyo ya kawaida. Nilitaja muda mfupi uliopita kwamba wachawi wa Misri wanaweza kufanya hivi.

Kwa nini? Hizi ni wazi, kwani Musa na Haruni kwa pamoja wanazifanya, kazi za Yahweh. Na ni shindano. Kwa nini wachawi hawa wa Misri mwanzoni waliweza kufanya baadhi yake? Trevor, ulikuwa umeinua mkono wako.

Kwa njia gani? Nzuri. Kumfanya awe mkaidi na asiamini. Hakika.

Acha niendeleo zaidi kidogo na hili. Ukiangalia Kiebrania katika biashara hii kuhusu wachawi wa Misri kuweza kufanya hivyo, utaona kwamba kazi yao ilikuwa imefungwa kwa siri. Na unajua, maana yake hapa ni kwamba wao pia wanatumia nguvu mbaya zisizo za kawaida.

Na hatutaondoa jambo hilo, kwamba kuna upande mbaya katika mchakato huu wote. Na kwa hivyo wanapoweza kufanya baadhi ya mambo haya, wanamjengea Farao hali isiyoeleweka. Miungu yake inaweza kuyafanya. Mungu huyu wa Waebrania anaweza kuyafanya, na kama Trevor alivyosema, hii inamfanya awe mgumu moyo wake.

Na huo utakuwa mchakato unaoendelea ambao tutaujadili hivi sasa. Hili ni swali kubwa kwa sababu unapoangalia mfululizo huu wa nyenzo kuanzia sura ya 4 hadi sura ya 13, tuna marejeleo mara kwa mara kuhusu ugumu wa moyo wa Farao. Na wacha nitoe maoni machache kuhusu hili, ikiwezekana.

Kwa njia, ni mjadala mrefu. Ni mjadala muhimu na mrefu sana. Unapoangalia masimulizi haya na kuandika haya akilini, kwa kweli kuna maneno matatu tofauti ya Kiebrania ambayo yanatumika.

Mojawapo ina maana ya kuimarisha, nyingine ina maana ya kuwa mzito, na nyingine ina maana ya kuwa mgumu. Na kisha kufanya mambo kuwa magumu zaidi, baadhi yao ni hai, baadhi yao ni wapole, baadhi yao ni wa kutafakari. Kwa maneno mengine, Farao anaufanya moyo wake kuwa mgumu.

Kwa hivyo hata katika sarufi ya masimulizi haya, tunaona ugumu wa biashara hii yote kati ya kile Mungu anafanya kwa uhuru na kile ambacho wanadamu hufanya kwa uwajibikaji. Je, unaelewa hoja yangu hapo? Katika ugumu wa maneno yaliyochaguliwa na umbo la maneno, ni utafiti wa kuvutia sana na unaonekana mara kwa mara unapona masimulizi haya yakiendelea. Ugumu huo wa moyo, nadhani, upo karibu, oh, labda mara 15 hadi 20, lakini pamoja na ugumu huu wote uliojengewa ndani.

Jambo la pili nataka kusema, Farao, na mimi nina hili kama risasi hapa juu, katika kuwafanya watu watumwa na katika tamko hilo katika sura ya kwanza, hebu tuwashughulikie kwa busara, na bila shaka tuwafanye watumwa, tukikusudia kuwaua, na kisha kupitia amri hiyo ya kuwatupa wavulana na watoto wachanga wa kiume mtoni, Farao alikuwa amewadhalilisha sana idadi ya Waisraeli. Alikuwa amewaweka kimakusudi katika nafasi ambayo si wanadamu kikamilifu kwa sababu ya ukandamizaji uliokuwa ukiendelea.

Pendekezo ni kwamba hii ni adhabu ya kipimo kwa kipimo kwa upande wa Mungu. Farao aliwafanyia hivyo watu wa Mungu, ambao walikuwa wazaliwa wake wa kwanza. Kwa hivyo, Mungu atamfanyia Farao jambo lile lile, na kwa kuufanya moyo wake kuwa mgumu, atamfanya awe mwanadamu asiye na uwezo wa kufanya yaliyo sawa tena.

Lakini kumbuka Mungu hafanyi peke yake tu. Farao, ukitaka kusema hivi, kwa kusikitisha anashirikiana kwa hiari na mchakato huo.

Hilo linatufikisha kwenye jambo la tatu haswa. Ingawa mapigo mawili ya kwanza yanaweza kuwa na ujumbe usioeleweka, angeweza kusema, sijui ni nani anayehusika na hili. Inaweza kuwa miungu yangu, inaweza kuwa hiyo. Tutakapofika mwisho wa mfululizo, nini kinaendelea? Farao anaomba.

Anasema, Ninajua nimetenda dhambi. Niombe. Tafadhali ondoa tauni hii.

Na kisha, mara tu inapokwisha, anafanya nini? Anaasi. Na kwa hivyo, ugumu huo dhahiri unaonyesha ukweli kwamba hana nia ya kurudi kwa Bwana wakati huo. Kwa hivyo, lakini tena, ni mchakato mrefu, mrefu, na bila shaka, tunadaiwa mazungumzo zaidi kuliko hayo.

Je, una maswali au maoni yoyote kabla hatujaendelea? Maneno hayo matatu ni kaved , ambayo yanamaanisha kuwa mzito, ambayo, kwa njia, ni neno la kuvutia sana katika muktadha wa Misri kwa sababu, na nitachukua tangent kidogo, Wairo , kwa ajili ya mateke tu katika hatua hii. Katika wazo zima la hukumu katika tukio la Misri, mtu alipokufa, unajua kilichotokea katika Misri? Ndiyo, kulikuwa na mizani, na roho yako ilipimwa dhidi ya unyoya. Na kwa hivyo, wazo zima la uzani na uzito lilikuwa aina muhimu sana ya muktadha hapa.

Kwa hivyo hiyo ilikuwa moja wapo, kuwa nzito. Na kwa hivyo moyo hapo utakuwa mzito katika muktadha huo wa tukio la hukumu ya Misri.

La pili ni kuwa na nguvu, cha kufurahisha, hazak .

La tatu ni kuwa mgumu tu, kasha, kashaya . Kwa hivyo hizo ndizo tatu. Ndiyo, Tangawizi.

Unamaanisha, kwa nini Mungu anafungua hili? Acha nishikilie hilo ili kufikia malengo ya mapigo, na ikiwa halitajibu kwa niaba yako, basi tutarudi na kulishughulikia. Mojawapo ya mambo ambayo hili linafanya, acha nifikie malengo ya mapigo, sawa, na kisha tunaweza kurudia, ambayo yapo hapa. Asante, mwendelezo kamili.

Ni mpangilio. Farao amesema kwa ukali, kama tulivyoonyesha katika sura ya 5, kwamba, Bwana ni nani? Cha kufurahisha ni kwamba, hii itakuwa mojawapo ya njia ambazo Mungu anamwonyesha Farao yeye ni nani. Acha nikusomee 914.

Sio mahali pekee, lakini pengine hapa ndipo penye manufaa zaidi. Hapa ni katikati ya jambo ambalo Bwana anamwambia Musa kumwambia Farao, Waache watu wangu waende, wapate kuniabudu. Hapa kuna mstari wa 14, au wakati huu nitatuma mapigo yangu yote juu yako, na juu ya watumishi wako, na juu ya watu wako, ili upate kujua ya kuwa hakuna mtu kama mimi duniani kote.

Kwa hivyo, sehemu ya jibu la hilo, na labda nitarudi kwenye majibu zaidi pia, hii itakuwa ushahidi unaoendelea ambao utajaa katika muktadha wa mapambano ya miungu ili kuonyesha kwa wingi katika kila nyanja kwa Farao ambaye amesema, Bwana ni nani? Sasa atajua, na Misri itajua pia. Kwa hivyo hiyo inaweza kuwa sehemu ya jibu. Pili, si hivyo tu, katika muktadha huo huo, tuna Mungu akisema, unajua nini, neno la hili litaenda mbali zaidi.

Acha nianze na mstari wa 15 kwa sababu huenda ikaendelea kidogo kuhusu swali la Ginger. Kufikia sasa ningeweza kunyoosha mkono wangu na kukupiga wewe na watu wako kwa tauni ambayo itawaangamiza kutoka duniani. Unajua, Mungu angeweza kufanya hivyo, lakini katika hekima yake kuu ana mambo mengi zaidi akilini.

Hebu tusome mstari wa 16. Nimekuinua kwa kusudi hili, ili nikuonyeshe nguvu zangu, na jina langu litangazwe katika dunia yote. Kwa maneno mengine, huu utakuwa ni ufunuo wa ajabu wa nguvu za Mungu katika ulimwengu wa asili, hasa ukiwa na maana kwa ulimwengu wa ajabu, kiasi kwamba kila mtu atajua kuihusu.

Na hata tuna dalili za hilo katika maandiko. Baba yake Sipora ni nani? Atakuja akiwa amesikia kilichotokea, sivyo? Itakuwaje watu watakapofika kwenye nchi kavu? Hatujajifunza hili bado, lakini ni kipande cha manyoya katika mstari, kama kizazi kimoja, nao wanashinda Yeriko. Na ni mwanamke gani hapo anayeokolewa? Je, kuna mtu yeyote anayejua hili kutoka shule ya Jumapili? Rahabu.

Sawa, na anasema nini? Tumesikia kile ambacho Mungu wenu amefanya. Na kisha, karne nyingi baadaye, wakati Waisraeli wanapigana na Wafilisti, Wafilisti wanasema nini? Tunajua kuna utamaduni kuhusu Mungu wenu na kile alichowafanyia Wamisri. Nafafanua, lakini unaelewa hoja. Ni neno linaloenea mbali na mbali, likivuka mipaka ya kijiografia na kwa kweli likivuka mipaka ya muda.

Na kwa kweli inakuwa mfano halisi kwa Mungu kufanya ukombozi kutoka kwa maovu mabaya ya dhambi inayoendelea ambayo muda wote huko Misri unawakilisha kwetu. Naam, tuendeleo kidogo. Waisraeli wanahitaji kutiwa moyo kidogo pia ili mpate kuwaambia watoto wenu na wajukuu wenu jinsi nilivyowatendea Wamisri vikali na jinsi nilivyofanya ishara zangu kati yao ili mpate kujua ya kuwa mimi ndimi Bwana.

Kwa maneno mengine, Yahweh, tena, tukirudi kwenye sura ya tatu na kile tulichofanya haraka sana mara iliyopita, Yahweh ni jina la agano la Mungu kwao. Mimi ni mimi niliye. Nitakuwa mimi nitakayekuwa.

Mimi ni Mungu wenu mwaminifu na mwenye upendo wa agano. Na sasa atatenda kwa niaba yao. Na hivyo, mapigo yataonyesha hilo kwa njia halisi ambayo hakuna mtu anayeweza kupinga.

Siwezi kusema si kazi ya Mungu. Naam, mengine machache, na hili ni kubwa kiasi. Sura ya 12 ina tamko la kuvutia.

Usiku huo huo, nitapita Misri na kuwaua wazaliwa wa kwanza wote, wanadamu na wanyama wengi, nami nitaleta hukumu kwa miungu yote ya Misri. Bila shaka, hii inafikia kilele kwa Farao kumpiga mzaliwa wa kwanza wa Farao, ambaye, kama nilivyosema mara tatu tayari, amepangwa kutambuliwa kama Mungu mara tu atakapochukua kiti cha enzi. Lakini kama tulivyokwisha kuona katika vidokezo vichache tu ambavyo nimekupa, mfululizo mzima wa ishara hizi unaonyesha kitu kuhusu miungu ya Misri na hakika huleta hukumu juu yao kutoka kwa Yahweh mwenyewe.

Kwa hivyo, mandhari yote yamewekwa ili kuonyesha kwamba Mungu katika muktadha huu wa ulimwengu yuko juu zaidi ya kile tulicho nacho katika pantheon nzima ya Misri. Naam, moja zaidi. Namaanisha nini hapa? Utabiri wa eskatolojia.

Ulisema nini, Chris? Nyakati za mwisho, sivyo? Hilo linafanyaje kazi? Kwa maneno mengine, mapigo haya yanatusaidiaje kutazama mbele nyakati za mwisho au kuwa aina yoyote ya ukumbusho au utabiri? Nyinyi mmepata Agano Jipya, sivyo? Kristen. Naam, hiyo ni kweli, na hiyo ni kanuni nzuri ya kitheolojia.

Mungu atashinda kila wakati, lakini unajua nini? Kwa namna fulani anaondoa kumbukumbu hizo za Agano Jipya. Ufunuo. Ni nini kilichomo katika kitabu cha Ufunuo? Susanna.

Kuna. Na? Mateso mengi. Na? Mambo kama tauni.

Nzuri. Kama vile? Kutakuwa na giza la miili ya angani. Hiyo ni kweli kabisa.

Unakumbuka kitu kingine chochote kutoka katika kitabu cha Ufunuo, Chris? Naam, una wapanda farasi wanne wa ufufuo, ingawa hatuna wapanda farasi wanne wanaozunguka Misri wakifanya chochote. Je, kuna kitu kingine chochote ambacho kina uhusiano ulio wazi zaidi na mahususi zaidi? Sio kwamba napuuza chochote ulichosema, lakini tunaweza kuwa mahususi zaidi. Katie.

Ndiyo, kuna baadhi ya marejeleo muhimu sana ya nzige, maji yanayozunguka, na hasa mvua ya mawe ambayo tunayoyaona. Na kisha katika sura ya 11, kuna marejeleo ya wawili, wanaitwa mashahidi, na hawajatajwa majina, lakini wanasikika kama wanaweza kuwa wanarejelea mawazo ambayo tunaweza kuwa nayo. Je, unafikia hatua ambayo najaribu kuwa na utata kidogo hapa? Lakini tunaweza kuwa na marejeleo fulani kwa Musa na Eliya, na hayo ni mambo katika sura ya 11.

Na kwa hivyo ni wazi, tunaona nyakati za mwisho zenye msiba na ishara za hukumu ya Mungu inayokaribia, na uko sahihi kabisa kuziunganisha na mabakuli haya ya mambo ya ghadhabu yakigeuka. Kwa hivyo hiyo ni aina ya hisia ya mapigo. Tangawizi, je, hilo lilisaidia kidogo, hasa kwa upande wa kwanza na wa pili? Sawa, sawa.

Naam, tuendeleo. Nina mambo machache zaidi ya kufanya. Pasaka.

Dkt. Wilson anaeleza hoja hii, na wasomi wengine pia wanaeleza hoja hiyo, lakini umekuwa ukisoma Dkt. Wilson, kwamba tunapofikiria wazo zima la kupita, unajua, kitu ambacho ninaweza kusema, kuna neno la Kiebrania, Pesach, na ikiwa una marafiki Wayahudi, linapokuja suala la wakati wa Pasaka, na wanasherehekea Pasaka, watasherehekea Pesach. Na hiyo ndiyo nomino inayotokana na neno la Kiebrania, ambalo ni mnyama wa kafara. Umbo la kitenzi hutumika mara chache sana, lakini linaonekana katika sura hii, na linaonekana katika Isaya sura ya 31, mstari wa 5, na linatusaidia kufikiria kidogo kuhusu maana yake kwa sababu wakati mwingine, namaanisha, neno Pasaka linamaanisha Pasaka, na labda tunahitaji kufafanua hilo zaidi kidogo na kuelewa baadhi ya maana ya ziada.

Acha nikusomee mistari ya 12 na 13 na mstari wa 23, jaribu kuchora baadhi ya maana yake, kisha chukua mstari mfupi wa Isaya 31. Lakini haya ndiyo tunayoanza nayo, kwanza kabisa. Tayari nimekusomea mstari wa 12, lakini lazima nipate nafasi ya kuanza tena.

Usiku huo huo, nitapita kati ya Misri, nitawaua wazaliwa wa kwanza wote, na kuwahukumu miungu yote ya Misri. Hapa kuna mstari wa 13. Damu itakuwa ishara juu yenu.

Sawa, wamechukua tu mwana-kondoo wa Pasaka, wameweka damu kwenye dengu kwenye kizingiti cha mlango, na yote hayo. Damu hiyo itakuwa ishara kwenu katika nyumba mlizomo. Sasa sikilizeni kwa makini, au someni kwa makini.

Nitakapoiona damu, nitaiona, vema, ni Pasaka. Na NIV yako inasema, Nitapita juu yenu. Hakuna pigo la uharibifu litakalowagusa nitakapoipiga Misri.

Sasa ngoja nisome mstari wa 23, kisha tutazungumzia zaidi kidogo kuhusu hilo. Bwana atakapopita katika nchi kuwapiga Wamisri, ataona damu, huyu ni mtu wa tatu, lakini tumesoma tu mtu wa kwanza. Ataona damu juu na pembeni mwa miimo ya mlango, naye ataifanya Pasaka mlango huo.

NIV inasema, vuka mlango huo. Lakini sasa sikilizeni kifungu kinachofuata, ambacho ni muhimu sana. Hatamruhusu mwangamizi kuingia katika nyumba zenu na kuwapiga ninyi.

Kwa hivyo sio tu kwamba unafika kwenye nguzo hii ya mlango au nyumba hii ambayo ina damu kwenye dengue na miimo ya mlango, na unaruka juu yake, Pasaka. Lakini angalia, kuna maana fulani ambayo Bwana Mwenyewe, ambaye anaharibu na pia analinda, atamzuia mwangamizi asiingie na kumchukua mzaliwa wa kwanza katika nyumba hiyo. Je, unaelewa? Sasa, kwa msingi wa Isaya 31, kwa njia, ikiwa sina maana, tafadhali uliza, lakini pitia haraka Isaya sura ya 31.

Huu ni muunganisho muhimu. Mojawapo ya mambo ambayo tutagundua tunapoanza kuzungumzia ushairi wa Kiebrania, ambao tutafanya katika takriban mwezi mmoja hivi, ni kwamba ushairi wa Kiebrania, tofauti na ushairi wetu, ambao una mashairi na mdundo, ushairi wa Kiebrania una sifa zaidi ya kitu kingine chochote kwa usambamba, ambao, ukirahisishwa kupita kiasi, unamaanisha hivi. Mstari wa kwanza wa yoyote, kama nilivyosema, ninaurahisisha kupita kiasi, lakini unapotoa kauli katika mstari wa kwanza, mstari unaofuata kwa namna fulani utajibu kauli hiyo, ama kwa kurudia wazo, inaitwa usambamba sawa, au labda kusema kinyume, usambamba kinyume.

Hizo ndizo mbili zilizo wazi zaidi. Tuna mfano wa kawaida wa ulinganifu wa maneno yanayofanana katika ushairi wa Isaya, na tunao katika mstari ambao nimeuandika hapa kwa ajili yako. Acha nikusomee mstari wa tano.

Kama ndege wanaoruka juu, Bwana Mwenyezi ataulinda Yerusalemu. Sawa, ukiruka, ngao. Sasa hebu tusome inayofuata, kwa sababu inakuwa wazi zaidi katika suala la ulinganifu.

Atailinda. Je, una hisia hiyo? Atailinda kutokana na kitu ambacho kinaweza kuwa kibaya na kuitoa. Mstari unaofuata, atailinda, na hiyo ni sambamba na ngao. Kwa hivyo, bora kusema, atailinda, na kisha kuiokoa, ikiokoa ikiwa sambamba na kuitoa.

Je, ninaelewa hili? Sasa, kulingana na kifungu hicho mahususi, tunaona maana iliyo wazi sana na aina hii ya ulinzi wa kitenzi, na sasa unahitaji tu kuirudisha katika kile

tunachofanya tunaposoma Kutoka 12, na Mungu anasema, damu hii kwenye vizingiti na miimo ya milango italinda. Naam, atapita juu yake pia. Yote yamo humo, lakini italinda wale watu walio ndani.

Sasa, unachohitaji kufanya ni kufikiria kidogo kuhusu kile Mtume Paulo anachokielewa katika 1 Wakorintho 5 anapomwita Yesu mwana-kondoo wetu wa Pasaka, sivyo? Ni wazi, kuna miunganisho hiyo yote, na nina uhakika umeifanya katika Agano Jipya. Nitasema zaidi baada ya muda mfupi, lakini kuna baadhi ya miunganisho ya ajabu hapa. Je, nasema miunganisho? Ndiyo, nafanya hivyo.

Matangazo ya ajabu ya kile Yesu anachofanya wakati wa kusulubiwa, akitundikwa msalabani pamoja na kumwaga damu, na kuchukua kitu hicho chote cha dhabihu, na kumwilisha yote hayo ndani yake, na kuwalinda watu wake walio katika nyumba yake. Kwa hivyo, ni picha nzuri. Sasa, si hayo tu tunayotaka kusema kuhusu hilo.

Tutarudia tena baada ya muda mfupi, lakini mambo machache zaidi. Mojawapo ya mambo utakayoyaona, na acha niyaweke yote mawili hapa, kama Kutoka 12 inavyofunguka, na kama ulikuwa unaisoma, una picha ya hili, unaona mambo mawili yakiendelea katika Kutoka 12. Kuna maagizo kuhusu nini cha kufanya usiku huo huko Misri, na kisha hayo yanaunganishwa na maagizo kuhusu nini cha kufanya unaposherehekea sikukuu hii kwa karne nyingi zijazo.

Kwa hivyo, moja ni Pasaka huko Misri, nyingine ni sherehe ya kila mwaka, na unapaswa kusoma na kuunganisha mambo hayo mawili na kisha kuona mabadiliko ya kuvutia katika mwelekeo, na ndiyo maana tuna haya yote mawili hapa. Katika Pasaka huko Misri, usiku huo, ule ambao wamekuwa wakiuandaa, unakumbuka, wangemchukua mwana-kondoo siku ya 10, na kisha siku ya 14, walipaswa kumchinja mwana-kondoo huyu, na bila shaka, mwana-kondoo angekuwa hana dosari, na hilo linatuambia kitu pia, kuhusu kumwita Yesu Mwana-kondoo wa Mungu, lakini kwa vyovyote vile, lengo kuu ni juu ya mwana-kondoo na sherehe hiyo, na damu iliyomwagika ya mwana-kondoo, na athari za kinga za damu iliyomwagika. Hapo ndipo lengo kuu lilipo kwa usiku huo maalum huko Misri.

Ndiyo, ni kweli, wanakula mboga chungu, inayoonyesha uchungu wa utumwa wao, na kwa haraka yao, wanatoka nje bila mkate wao kuweza kuinuka. Hizo ni sehemu ya sherehe, lakini lengo kuu ni mwana-kondoo, na kwa hivyo tena, nakutaarifu tu, Yohana 129, Yohana 129 inasema nini? Ni kifungu cha ajabu tunapoanza Injili ya Yohana. Ni Yohana Mbatizaji, akinukuliwa na Yohana Mtume, akisema, Tazama Mwana-kondoo wa Mungu.

Unamkumbuka huyo? Tazama Mwanakondoo wa Mungu aichukuaye dhambi ya ulimwengu. Sasa, mfano huo wa mwanakondoo unaweza kujumuisha zaidi ya mwanakondoo wa Pasaka tu. Inaweza kumaanisha mwanakondoo wa dhabihu, sadaka ya dhambi, n.k., lakini hii labda imejengwa ndani yake pia, na bila shaka, 1

Wakorintho 5 ambayo nimeirejelea, Kristo Mwanakondoo wetu wa Pasaka amechinjwa.

Nitarudi kwenye kifungu hicho baada ya muda mfupi, na Petro ataunganisha vivyo hivyo. Mara tutakapofika kwenye sherehe ya kila mwaka, cha kufurahisha ni kwamba, msisitizo hubadilika kidogo, na kwa kweli, wale ambao wana marafiki Wayahudi, mnajua, ikiwa ni wa kidini au waangalifu, labda hata kama si kwa sababu Pasaka ni muhimu sana, mnajua, wanasherehekea Pasaka kila mwaka, lakini hawachinje mwana-kondoo, sivyo? Hiyo imetoweka. Hekalu limetoweka.

Msisitizo umebadilika kiasi. Kwanza kabisa, kuna umuhimu wa kuwaambia watoto wako. Hilo linaonekana katika maagizo haya mara kwa mara.

Pitisha hili, kizazi hadi kizazi. Kwa hivyo, ikiwa unaenda kwenye sherehe ya Pasaka, mvulana mdogo anasema, Usiku huu ni tofauti vipi na usiku mwingine wowote? Usiku huu ni tofauti vipi na usiku mwingine wowote? Hiyo huanza usomaji wa simulizi ya Pasaka kwa sababu unawaambia watoto wako. Sasa, hilo sio jambo pekee ninalotaka kuisitiza.

Jambo halisi kwa watu wanaozingatia leo, na imekuwa kweli kwa karne nyingi, limekuwa ni kuondoa chachu, sawa? Unajua, marafiki zangu Wayahudi wasiopenda dini wanaiona kama usafi wa majira ya kuchipua, lakini wanaondoa chachu kwa sababu chachu huja kuashiria dhambi. Na tena, unajua kutoka Agano Jipya na hasa Injili, unajua, chachu ya Mafarisayo, unafiki wao. Yesu ana mambo ya kusema kuhusu hilo.

Na kisha tukirudi kwenye kifungu hicho cha 1 Wakorintho 5, Paulo anaposema, Mwondoe mtu huyo anayefanya ngono ya maharimu kanisani kwenu, na unampigapiga tu mgongoni na kusema, Sawa. Wewe ni sehemu ya ushirika. Anasema, Mwondoe chachu.

Ondoa dhambi. Ondoa chachu kwa sababu Kristo, mwana-kondoo wetu wa Pasaka, amechinjwa. Kwa hivyo, chachu ni wazi inawakilisha dhambi.

Kwa hivyo, kadri sherehe hii ya Pasaka inavyoendelea kupitia vizazi, wazo hili lote la ishara kati ya dhambi na chachu linakuwa muhimu sana, na kuiondoa ni muhimu. Pia, sura ya 13 ya Kutoka. Ndiyo, samahani, Becca.

Endelea. Ndiyo, swali ni, Namaanisha nini na chachu? Ni chachu. Ni chachu.

Ndiyo, kitu kile kile. Na sina uhakika, labda hata NIV inatafsiri hilo kama chachu katika vifungu kadhaa hivi, lakini ni kitu ambacho, unajua, hufanya ikue. Mkate usiotiwa chachu ndio njia tunayouita kwa kawaida tofauti na mkate usiotiwa chachu .

Vizuri. Asante. Asante.

Kuna kingine chochote? Nataka kuwa wazi kuhusu hili. Ni muhimu sana kitheolojia. Sarah, Sarah.

Pasaka ni lini? Inabadilika. Haiendani na kalenda yetu kila wakati kwa sababu bado iko kwenye kalenda ya mwezi kwa ajili ya kuibaini. Mwaka huu, mtu fulani alinisaidia.

Labda ni katikati ya Aprili. Sawa, wajue watu wengine na ufurahie sikukuu ya Pasaka. Kwa njia, napaswa kusema hivi.

Kwa ujumla, North Shore ina Seder nzuri sana ya dini mbalimbali. Endelea kuiona. Huenda itatangazwa katika habari za wanafunzi mtandaoni.

Dkt. Wilson amekuwa na mchango mkubwa katika kufanikisha jambo hili. Kwa kawaida, kuna kundi dogo zuri la wanafunzi wa Gordon ambao huhudhuria, na ni uzoefu mzuri. Utagundua kuwa si tamasha takatifu. Kuna watoto wanaokimbia kila mahali, na wanafurahia tu kwa sababu Pasaka ni sherehe sasa kwa sababu ya wazo zima la ukombozi.

Lakini wanasoma hadithi. Wanakula chakula hicho, unajua, matzah, mimea chungu, vitu hivyo vyote. Tukisikia kuihusu, tutaeleza.

Sawa, asante. Kuna kingine? Sura ya 13 katika Kutoka pia inazungumzia umuhimu wa mzaliwa wa kwanza, na acha nitoe hoja chache hapa. Israeli, kama nilivyosema hapo awali, ilikuwa mzaliwa wa kwanza wa Mungu.

Jambo hilo lote la kipimo kwa kipimo, kwa sababu Farao alikuwa amewakandamiza wazaliwa wa kwanza wa Mungu, Mungu atawakandamiza wazaliwa wa kwanza wa Misri yote, wa Misri yote, Wamisri wote, na sio tu kuwakandamiza bali pia kuwaua. Ili kuashiria suala hilo lote muhimu sana, Waisraeli walipaswa kuwaweka wakfu wazaliwa wao wa kwanza kwa Bwana, na hiyo ni sehemu ya kile kinachosemwa katika sura ya 13. Sasa, moja ya masuala ya kuvutia hapa ni kwamba mara tu utakaso huo ulipofanyika, ni wazi, kulikuwa na mchakato wa ukombozi, yaani, kununua tena.

Je, umesoma sura ya ukombozi katika Youngblood bado? Kama hujasoma, inakuja hivi karibuni. Na wazo zima la ukombozi, unajua, tunaliona kama neno la msingi la kitheolojia. Yesu amenikomboa kutoka kwa dhambi zangu, lakini wazo zima la hilo katika jamii ya Israeli hapo awali lilikuwa katika muktadha wa kiuchumi, kijamii na kiuchumi.

Ulimnunua mtu tena. Ulinunua kitu tena. Ungeweza kumnunua mtu kutoka utumwani, na neno hapo lilikuwa kukomboa.

Kwa hivyo, ni ununuzi. Ni kulipa gharama ya kununua tena, na hapo ndipo, bila shaka, tunapopata mawazo yetu kuihusu, dhana yetu ya kitheolojia kuihusu pia. Pasaka ni tamasha la kuvutia kwa kuwa hubadilisha maeneo.

Inaanza kuwa tamasha la nyumbani. Unapata hili kutokana na kusoma Kutoka. Itakuwa tamasha kubwa hekaluni mara tu hekalu litakapojengwa Yerusalemu, na kwa kweli, kuna wafalme wawili, wafalme muhimu sana, ambao hufanya mageuzi kwa watu wao.

Mmoja ni Hezekia, na wa pili ni Yosia, na tutawachunguza. Kiini cha matengenezo yao katika kila kisa kilikuwa ni kusherehekea Pasaka, kitovu chake, kwa sababu Pasaka ilikuwa sikukuu ambapo walikumbuka kwamba Mungu aliwakomboa kutoka utumwani wa dhambi. Kwa hivyo, tutafikiria hilo pia, lakini ukiangalia mbele tu, una wazo hilo lote.

Sawa, tunasonga mbele kwa kasi. Maelezo machache tu ya kukumbuka, hasa kuanzia mwisho wa sura ya 12 na kuelekea sura ya 13. Andiko linatuambia walikuwa hapo kwa miaka 430.

Muda mrefu. Unakumbuka kile Mwanzo 15 ilisema wakati agano lilifanywa na Ibrahimu? Miaka 400, watu wako watakuwa watumwa katika nchi, si yao wenyewe. Hiyo ni nambari kamili, bila shaka.

Tuna 430 zetu maalum zilizotajwa hapa. Angalia kwamba wanatoka wakiwa matajiri. Tayari katika sura ya 4, Bwana alimwambia Musa, wakati wa kuondoka utakapofika, wanawake wako wataomba majirani zao, nao watapata utajiri wa kwenda.

Na kisha, wanapoondoka, hivi ndivyo inavyotokea. Wanapata vitu hivi vyote kutoka kwa majirani zao wanaowapa utajiri, vitu vya kila aina. Na maandishi yanasema, ukisoma NIV yako, inasema, na wakawapora Wamisri.

Sasa, ni neno la kuvutia. Na tena, sitazungumzia hili kwa undani, bali nitaelezea tu hili hapo. Neno la Kiebrania linaweza pia kumaanisha kutoa.

Sio Sauli. Na baadhi ya watu wanapendekeza kwamba ingawa unaweza kuelewa hili kama nyara, baada ya yote, unapokuwa na vita zamani, washindi waliwapora walioshindwa. Hiyo ilikuwa sehemu ya jambo zima la vita.

Kwa hivyo, unaweza kuelewa kama nyara. Jeshi la Mungu, watu wake, wanawapora Wamisri au walioshindwa. Lakini pia unaweza kuelewa kwa njia nyingine.

Inawezekana, kinachoendelea hapa ni kwamba Wamisri wanatambua kwamba Mungu wa Waebrania ni Mungu mwenye nguvu nyingi. Na wanaweza kuwa, katika mtazamo wao wa akili, wanamlipa Mungu huyu ili kuwatoa Waisraeli hapa na

kutuacha peke yetu. Baadhi ya watu wanapendekeza kwamba tunaweza kutaka kuelewa kidogo kuhusu hili kama ukombozi wa Wamisri kutokana na mapigo mengine yanayoweza kutokea.

Wazo tu. Unaweza kufikiria juu yake, kuona unachopenda. Unaweza kwenda upande wowote.

Hata hivyo, lazima niwasimulie hadithi ndogo ya kuchekesha katika hatua hii. Yapata miaka mitano au sita iliyopita, nadhani ilikuwa sasa, serikali ya Misri—na hii ndiyo—sitanii. Serikali ya Misri kwa kweli ilikuwa inaenda kuleta kesi katika uwanja wa kimataifa ili kuilazimisha Israeli kulipa kiasi sawa cha pesa.

Umesikia hadithi hii? Kiasi sawa cha pesa kilichochukuliwa wakati Waisraeli walipoondoka Misri. Sijaribu kuchekesha. Namaanisha, wangeenda kuwasilisha kesi hiyo, lakini unajua kilichotokea? Endelea, Sarah.

Ndiyo, haswa. Jibu lilikuwa sawa. Hebu tuchunguze mshahara sawa na unaweza kutupa pesa nyingi zinazolingana ili kuwalipa wanajeshi 600,000, pamoja na watu wote ambao wanaweza kuwa sehemu ya hilo, ingawa jambo hilo ni la kuvutia pia, kwa miaka 430.

Tutafurahi kufanya hivi. Na kisha yote yalikufa. Hakuna kingine kilichosemwa.

Sawa. Ninaendelea. Loo, nilisahau mifupa ya Yusufu.

Maelezo kidogo. Ni mwisho wa sura ya 13. Na walipokuwa wakienda, walichukua mifupa ya Yusufu pamoja nao.

Ni nini kilitokea katika sura ya 50 ya Mwanzo? Yusufu aliwaapisha. Toa nadhiri. Unapopanda kutoka hapa - kwa maneno mengine, alikuwa na uhakika kwamba Mungu angewaletea ukombozi.

Mtakapopanda kutoka hapa, lazima mchukue mifupa yangu pamoja nanyi. Kwa hivyo, watachukua. Wanaondoka, wakitimiza kiapo hicho.

Naam, wametoka katika Kutoka. Nitaangalia ramani baada ya muda mfupi tu. Tuna ulinzi wa wingu na moto.

Kwa maneno mengine, Mungu anaonyesha uwepo wake wa ulinzi pale kwa ajili yao. Hii ni safari ya dharura. Wanasonga mbele, mchana na usiku mwanzoni.

Kwa hivyo, Mungu yuko pamoja nao kwa njia zote mbili. Na ni wazi, wanapofikia tukio hilo la kusisimua pembezoni mwa Bahari ya Shamu, hata anawazuia Waisraeli wasipatwe na Wamisri. Wanapovuka bahari - sura ya 14.

Kama hujalionga, rudi nyuma na uliangalie. Maandishi yanasisitiza kwamba wanaenda kwenye nchi kavu. Nitazungumzia kuhusu eneo linalowezekana la Bahari ya Shamu hivi punde.

Hata kama si Bahari Nyekundu yenye kina kirefu, kulikuwa na maji mengi ya kutosha kiasi kwamba kuta zote za maji zinaporudi nyuma dhidi ya jeshi la Misri, zinazidiwa. Lakini Waisraeli wamepitia kwenye nchi kavu. Na hilo ni muhimu kukumbuka.

Naam, ni wazi, tuna baadhi ya maneno hapa pia. Hatuwezi kuepuka maneno haya, na hatupaswi kuepuka.

Lakini fikiria mambo yanayofanana sasa. Tena, ikiwa umesoma Agano Jipya, unajua jinsi Yesu anavyoishi au kuwakilisha maisha yake kama mwanadamu, kama Mungu-mwanadamu. Anawakilisha uzoefu wa taifa la Israeli.

Kwa hivyo, Israeli wanavuka bahari. Wana wakati jangwani. Na kama tutakavyoona, wakati huo jangwani ni wakati wa majaribu halisi.

Na vivyo hivyo, Yesu anabatizwa na kisha ataingia katika aina ya kufanana na Israeli na wakati huo wa majaribu. Naam, kufikia Kutoka 15, kuna wimbo unaoimbwa. Kwa maneno mengine, nathari hizi zote, matukio ya ajabu ambayo yametokea, sasa Musa anaweka wimbo.

Na ukisoma sura hiyo kwa makini, inaonekana kama mwishoni mwa sura, Miriam pia atahusika katika kufundisha wimbo huo huo kwa sababu wanaanza kuimba wimbo huo tena. Kinachovutia kuhusu wimbo huu ni kwamba unasisitiza kwamba Mungu ni mfalme. Ufalme wake ni wa milele, na tutaona kuelekea mwisho wa wimbo, ambao unatukumbusha, bila shaka, wazo zima la theokrasi, ambalo tutazungumzia zaidi.

Hii inaangazia mada ya Youngblood pia, sura. Lakini kumbuka kwamba tunapozungumzia kuhusu theokrasi, tunazungumzia kuhusu serikali yote iliyo chini ya udhibiti wa Mungu. Mungu ndiye mfalme katika muktadha huu.

Wimbo huu unavutia sana. Unaanza kwa kuzungumzia jinsi Mungu alivyowakomboa Israeli kutoka kwa Farao na majeshi yake. Ukombozi wote hapo awali, jinsi Farao alivyojiinua na kujisifu, na mambo hayo yanakuwa kama si kitu.

Lakini basi kuna mabadiliko. Nadhani ni kuhusu mstari wa 11, lakini unajua nini? Hebu tuhakikishe. Mstari wa 13, samahani. Mstari wa 12 unasema, ulinyosha mkono wako wa kuume, na nchi ikawameza; maji yamerudi juu yao.

Sasa, tukianza na mstari wa 13, tunaendelea na wakati ujao. Angalia inataja ukweli kwamba watahughulika na watu wa Ufilisti, wakuu wa Edomu, viongozi wa Moabu,

na watu wa Kanaani. Mara tu watu hao watakaposhughulikiwa, huu ni mtazamo wa mbele, na kisha inasema, Wewe, Mungu, utawaleta watu wako na kuwapanda juu ya mlima wa urithi wako, wakitarajia kuanzishwa kwa Yerusalemu.

Kwa hivyo, ahadi za wakati ujao, matamko kuhusu yaliyopita, yakifungwa na mstari wa 18, Bwana atatawala milele na milele. Kwa hivyo, wimbo mzuri wa sifa hapa. Hebu tuangalie ramani kidogo.

Watu wanaishi hasa Waisraeli wanaishi Gosheni, ambayo ni eneo letu la delta karibu na hapa. Kifungu cha Kiebrania kinachotafsiriwa Bahari Nyekundu kinamaanisha Bahari ya Matete. Na wazo la jumla ni kwamba labda linarejelea eneo hapa ambalo lilikuwa na maji mengi.

Kwa njia, wazo ni kwamba kiwango cha maji kilikuwa cha juu zaidi wakati huo. Kwa hivyo tulichonacho ni ukingo wa Bahari Nyekundu hapa ambao huenda ulipenya kwenye vinamasi vikubwa zaidi katika eneo hili. Hatujui kiko wapi hasa.

Andiko linatuambia kwamba Mungu hakutaka wapitie njia ya Wafilisti. Huo ungekuwa mstari mwekundu hapa. Unakumbuka Barabara Kuu ya Kimataifa ya Pwani? Wazuieni hilo.

Hawako tayari kufuata njia hiyo. Wao ni kama tambarare tu, kundi la watumwa walioachiliwa huru hivi karibuni. Kwa hivyo, atawaongoza hapa na kisha, bila shaka, kuwafanya waonekane kama wamechanganyikiwa, kwa hivyo Farao atatoka na kufanya shambulio hilo la mwisho.

Hatimaye, walivuka eneo ambalo labda lilikuwa eneo hili lenye kinamasi. Na sijaribu kwa vyovyote kupunguza nguvu ya muujiza ninaposema hivyo. Ukijaribu kupitia kinamasi chenye urefu wa futi nane hadi kumi chenye matete ya mafunjo kote, na hakuna anayejua ni maelfu ya watu, unajua, si rahisi kufanya hivyo.

Tena, narudia nilichosema hapo awali. Walivuka kwenye nchi kavu, ambayo ni wazi ni tukio la kimiujiza.

Mara tu wanapoelewana, basi swali kubwa ni kwamba wanaenda wapi? Kuna angalau mapendekezo 11 tofauti kuhusu mahali Mlima Sinai ulipo. Baadhi ya watu hata husema hapa katika eneo ambalo wanafikiri lilikuwa Midiani. Na kuna, unajua, ni pendekezo la kipumbavu lakini unaweza kulisoma mtandaoni ukitaka.

Jina la jamaa huyo ni Ron Wyatt. Amapendekeza. Baadhi ya watu waliweka katika eneo hili kwa sababu kuna eneo la milima hapa, pale pale.

Mahali ninapopenda zaidi, ingawa singeenda kwenye mkeka kwa ajili yake, ni katika theluthi moja ya kusini ya Rasi ya Sinai kwa sababu kadhaa. Ndiyo maana nina

mishale nyeupe inayoelekea chini huko, sivyo? Imetengwa. Unajua, Mungu atachukua mwaka mmoja kuwaumba kuwa watu.

Huu ni mkoa uliotengwa sana. Ni mahali gani pazuri pa kufanya hivyo? Ni mkoa wa kuigiza. Nitakuonyesha picha baada ya muda mfupi.

Labda tayari tumefanya baadhi. Ina vyanzo vya maji, tofauti na sehemu hii hapa ndani, ambayo inaitwa Eti, ambayo ni jangwa kubwa na la kutisha. Kuna angalau baadhi ya vyanzo vya maji ambavyo, bila shaka, vinaweza kuongezwa na utoaji wa Mungu kwa ajili yao kama anavyofanya.

Sasa, hata chini katika sehemu hii, kuna uwezekano tofauti kuhusu Mlima Sinai. Sijui haswa, lakini angalau ningependekeza, kwa sababu nilizopendekeza hivi punde, kwamba labda sehemu ya tatu ya kusini ndiyo mahali pa kufikiria juu yake. Tutaangalia baadhi ya majaribio jangwani, na kisha tukiwa na muda, nitawaonyesha picha chache zaidi za Sinai.

Mara tu wanapovuka Bahari ya Matete, ni muda gani kabla mambo hayajaanza kwenda mrama? Mwisho wa sura ya 15 ya Kutoka. Miezi, miaka, majuma, siku tatu. Siku tatu.

Sasa, kwa heshima yote, na kwa njia, unajua, nimekuwa na mazungumzo haya na baadhi yenu na pia darasani. Tunahitaji kujiona sisi wenyewe katika Waisraeli. Kweli tunajiona.

Watu hawabadiliki. Baada ya siku tatu huko Sinai, karibu Aprili, kunaweza kuwa na joto wakati wa mchana. Siku tatu bila maji kwa watu wengi huwa za kutisha.

Inafaa kweli, hasa unapofika mahali fulani na, unaposoma maandishi, maji si mabichi—ni machungu.

Tena, kama eneo hilo kaskazini mwa Ghuba ya Suez lingekuwa na kinamasi, unaweza kuelewa ni kwa nini lingekuwa chungu. Kungekuwa na chumvi ambayo ingeingia, ikiingia katika eneo hilo. Kwa hivyo, wanakutana na maji machungu.

Mungu anaifanya iwe tamu Musa anapotupa fimbo ndani yake. Sura ya 16, sura muhimu sana, kwa sababu sasa wana njaa, na Mungu hutoa kwa njia ya ajabu. Anawapa mana.

Kwa njia, kware pia huonekana katika muktadha huu, lakini kware hawana umuhimu mkubwa kwa sababu wanaonekana kuwa wa msimu. Na kwa njia, bado una mifumo ya uhamiaji wa ndege hawa kuvuka Rasi ya Sinai, na hawapo kwa muda mrefu. Wataonekana tena katika Hesabu sura ya 11.

Mana ni riziki ya kila siku kutoka kwa Mungu kwa watu, na kwa hivyo ni riziki ya ajabu, na hata ina utunzaji wake wa Sabato uliojengewa ndani. Sasa, jambo la kuzingatia tu, wakati mwingine sisi, vema, tunakerwa kidogo, baadhi yetu, chini ya wazo hili la Sabato. Tunapenda kujitenga nalo na kufanya kazi kwa siku saba kwa wiki kwa sababu tunahisi tunalazimishwa kufanikiwa.

Lakini fikiria nini? Tutazungumzia zaidi kuhusu Sabato tunapozungumzia Amri Kumi, kwa hivyo sio hayo tu nitakayosema kuhusu bali fikiria jinsi watu waliotumwa ambao wamekuwa wakifanya kazi siku saba kwa wiki maisha yao yote, wanavyofikiria jinsi wangeitikia zawadi ya Sabato. Hilo ndilo linaloendelea, na kwa hivyo Mungu ataanzisha Sabato kwa ajili yao kama sehemu ya utunzaji wao wote kama zawadi halisi kwao sasa. Wanaweza kupumzika na kufurahia.

Janga ni kwamba, bila shaka, baadhi yao hawafanyi hivyo, na wanapaswa kujifunza masomo fulani kwa njia ngumu. Msipoteze uhusiano fulani hapa kati ya utoaji wa mana na kile ambacho Yesu anasema katika Yohana sura ya 6. Sina muda wa kuzungumzia hilo kwa kirefu, lakini Yohana sura ya 6 ni mzozo mkubwa wa Yesu na baadhi ya watu wanaompinga. Ni mara tu baada ya kuwalisha watu 5,000, kwa hivyo amelea mkate kutoka mbinguni, na bila shaka, wanampinga, na anasema, Mimi ndimi mkate ulioshuka kutoka mbinguni, mkate wa uzima.

Kuna mengi zaidi ya kusema kuhusu hilo baadaye. Kuhusu ukosefu wa maji katika sura ya 17, tunamwona Musa akipiga mwamba. Hatimaye, kuna mengi zaidi ya kusema kuhusu hilo pia, lakini mwishoni mwa sura hiyo, pia tunao Waamaleki. Acha niseme kidogo kuhusu hali ya Waamaleki.

Unaposoma Kumbukumbu la Torati 25, tunapata picha tofauti ya shambulio hili la Waamaleki. Soma Kumbukumbu la Torati sambamba; utaona kwamba Waamaleki walikuwa wabaya sana. Walikuwa wakiwachukia watu waliokuwa dhaifu mwishoni, wakiwashambulia, wanyonge, na Mungu hana uvumilivu mwingi, ningependekeza, kwa aina hiyo ya kitu, na kwa hivyo hiyo ndiyo sababu tuna lawama kali dhidi ya Waamaleki katika muktadha huu.

Lazima niwasome hao wawili pamoja. Yoshua, Haruni, na Huri, unaweza kukumbuka kwamba una Yoshua akiongoza vita, na hilo litamtayarisha kwa jambo fulani, yaani ushindi, na kisha Haruni na Huri wako pande zote mbili za Musa akiinua mikono yake. Tena, fikiria baadhi ya ishara.

Haruni ni ukoo wa ukuhani, Huri ni ukoo wa Yuda, huo utakuwa ukoo wa kifalme. Mambo mengine ya kuvutia kuhusu hilo pia. Naam, ni masomo gani tunayoweza kujifunza? Tunaweza kufanya mengi na hili, lakini ni kuchelewa sana.

Nimewaambia baadhi yao. Fikiria juu yao. Na kisha jambo la mwisho, Yethro anatokea, kama nilivyosema hapo awali, ametambua, kwa sababu amesikia ripoti za

kile ambacho Mungu amefanya, ametambua Mungu ni nani, na kutakuwa na sherehe hii ya ajabu ambapo Yethro kimsingi, anakuwa mwongofu wa dini ya Israeli, na kisha anajifanya kuwa muhimu sana mara moja. Tutahifadhi picha hizo hadi wakati ujao kwa sababu ni saa 10:10 .

Tutaonana Ijumaa.